

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยแรงจูงใจในการ เป็นนักรการเมืองศึกษา เฉพาะกรณีนักรเมืองของ จังหวัด เชียงราย ได้กำหนดขอบ เขตของการศึกษาออก เป็นแนวความคิด เกี่ยวกับนักรเมือง แรงจูงใจในการ เข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักรเมือง ทรัพยากรทาง ด้านการเมือง สังคม สถานภาพทาง เศรษฐกิจ และสังคมของนักรเมืองตลอดจน ยุทธวิธีในการเข้าสู่การเมืองระดับต่าง ๆ ทั้งนี้ ศึกษาจาก เอกสาร แบบสอบถาม จาก การสัมภาษณ์ จากประสบการณ์และการสังเกตการณ์

นักรเมืองที่ศึกษาคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อปี 2526 จำนวน 6 คน สมาชิกสภาจังหวัด จำนวน 30 คน และสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน ที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อปี 2528 รวมนักรเมืองทั้ง 3 ระดับที่ศึกษาทั้งหมด 54 คน จากสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ

“การ เข้าเป็นนักรเมือง ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจเป็นสำคัญ ส่วนสถานภาพ ทาง เศรษฐกิจและสังคมหรือทรัพยากร เป็นปัจจัย เสริม เท่านั้น”

จากการวิจัยและสรุป เหตุผลแล้ว ผลที่ได้สอดคล้องตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ในส่วนที่เกี่ยวกับแรงจูงใจของนักรเมืองจังหวัด เชียงรายในการเข้าสู่เวที การเมืองนั้นพบว่านักรเมืองของจังหวัด เชียงรายส่วนใหญ่มีแรงจูงใจสูง มีเพียงส่วนน้อย เท่านั้นที่มีแรงจูงใจระดับปานกลาง ไม่มีแรงจูงใจอยู่เลย

มูล เหตุของแรงจูงใจในการ เข้าสู่การเมืองของนักรเมืองจังหวัด เชียงราย พบว่า นักรเมืองของจังหวัด เชียงราย เข้าสู่การเมืองในระดับต่าง ๆ ด้วยมูลเหตุหลาย ประการจากการวิจัยพบว่า นักรเมืองของจังหวัด เชียงราย เข้าสู่การเมืองด้วยเหตุผล เรียง ตามลำดับนัยสำคัญ คือ แสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศ รักษาความเป็นธรรมในสังคม, มี

ความสำนึกในความสำคัญของการเมืองว่าสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชาติได้
ความไว้วางใจทางการเมือง การสนองตอบความต้องการของจิตใจและการแสวง
หาตลอดจนรักษาผลประโยชน์ของตน แต่นักการเมืองของจังหวัด เชียงรายส่วนใหญ่
มีแรงจูงใจในการเข้าเป็นนักการเมืองระดับต่าง ๆ เพื่อแสวงหาชื่อเสียง เกียรติยศ
และรักษาความเป็นธรรมในสังคม

แรงจูงใจในการเข้าสู่การเมือง เป็นสิ่งสำคัญที่สุด และปัจจัยที่มีส่วนเกื้อ
กูลต่อการผลักดันต่อการให้บุคคลเข้าสู่การเมืองระดับนักการเมืองซึ่งทำหน้าที่ เป็น
ตัวแทนของประชาชน เป็นผู้กำหนดทิศทางทั้งในด้าน เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมให้
กับประชาชน สังคม และประเทศชาติ ฉะนั้นเมื่อปรากฏว่านักการเมืองของจังหวัด
เชียงใหม่มีแรงจูงใจในการเข้าสู่นักการเมือง ชื่อเสียง เกียรติยศ และ
ผลประโยชน์ เป็นที่น่าวิตกว่า เมื่อนักการเมืองส่วนใหญ่มีแต่แสวงหาชื่อเสียง เกียรติยศ
ให้แก่ตัวเอง หรือวงศ์ตระกูลของตนแล้ว ผลประโยชน์ของประชาชนสังคมและ
ประเทศชาติ ก็จะถูกกละเลย เพิกเฉยไม่ได้รับการเหลียวแลจากบุคคล ซึ่งได้ชื่อว่า
เป็นนักการเมือง ทำไร่นัก

✓ ในด้านทรัพยากรซึ่งเป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการเกื้อกูลให้บุคคล เข้าเป็นนัก
การเมืองระดับต่าง ๆ จากการวิจัยพบว่า นักการเมืองของจังหวัด เชียงรายส่วนใหญ่
จะไม่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรด้านการเมือง สังคม
และเศรษฐกิจ เพราะบุคคลที่เข้ามาสู่การเมืองระดับนักการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับ
ชาติหรือท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นชนชั้นนำทางด้านการเมือง ไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ
หรือท้องถิ่นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และมีชื่อเสียงมาก่อนแล้ว

ในด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักการเมืองจังหวัด เชียงราย
ทั้ง 3 ระดับนั้นได้ศึกษาถึงอาชีพ ระดับรายได้ต่อเดือน การใช้จ่าย คุณวุฒิ การ
ศึกษา เนื่องจากบุคคล ซึ่งประกอบอาชีพที่สังคมยอมรับนับถือมีตำแหน่งหน้าที่
การงานดี มีรายได้และวุฒิการศึกษาสูงจะทำให้บุคคลนั้นมีสถานภาพทาง เศรษฐกิจ
และสังคมสูงตามไปด้วย

สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกอำนาจ

ต่อการผลักดันให้บุคคล เข้าสู่การ เมืองระดับนักรการเมืองระดับต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะ สถานภาพทาง เศรษฐกิจทำให้บุคคลนั้น ๆ ไม่ต้องกังวลต่อการทำมาหาเลี้ยงชีพ จนไม่มีเวลาที่จะให้ความสนใจการเมือง ทำให้บุคคลไม่สามารถใช้เวลาส่วนหนึ่ง เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนได้ นอกจากนี้การหาเสียงคะแนนนियมของนักรการเมืองต้องอาศัยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจทั้งสิ้น เช่น นักรการเมืองที่มาจากพ่อค้า นายธนาคาร แพทย์ ทนายความ ย่อมมีทรัพยากรทางการเมืองมากกว่านักรการเมืองที่มีอาชีพ เกษตร หรือรับจ้าง หรือข้าราชการที่มีรายได้จากเงิน เดือนเท่านั้น จากการวิจัยพบว่า นักรการเมืองของจังหวัด เชียงราย เกินกว่าครึ่งหนึ่งมีอาชีพพ่อค้าหรือนักธุรกิจและมีแนวโน้ม จะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะระบบการเลือกตั้งทางการเมือง แต่ละระดับ ต้องใช้เงินในการหาเสียงหาคะแนนนियมหรือแม้แต่ค่าสมัคร สำหรับการลงสมัครรับ เลือกตั้งยังต้องเสีย เกษตรกรซึ่งมีสถานภาพทาง เศรษฐกิจต่ำ ไม่มีโอกาส เข้าสู่การเมือง หรือมีก็แต่น้อย แนวโน้มในการ เข้าสู่การเมืองของ เกษตรกรจะลดลงเรื่อย ๆ และในที่สุด จะเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนนักรการเมืองที่มาจากพ่อค้า หรือนักธุรกิจเท่านั้น

สถานภาพทางสังคมก็เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคล เกิด ความเชื่อมั่นในตนเองสูง ในการก้าวเข้าสู่การเมืองโดยเฉพาะ นักรการเมืองที่รับ ความรัก ความนับถือและศรัทธาจากประชาชนและสังคมจะมีโอกาสหรือมีความมั่นใจ ในตัวเองสูง เช่น นักรการเมืองที่มาจากพ่อค้า และนักธุรกิจที่ร่ำรวย ข้าราชการ ระดับสูง นายแพทย์ ทนายความ หรือนักรการเมืองมาก่อน มีคุณวุฒิ มีการศึกษา ระดับอนุปริญญาหรือปริญญาขึ้นไปอย่างน้อยจะมีระดับการศึกษาสูงกว่าประชาชนทั่วไป เป็นส่วนใหญ่ ย่อมมีทรัพยากรทางการเมืองมากกว่านักรการเมืองที่มาจาก เกษตรกรหรือ ประชาชนธรรมดา ซึ่งมีระดับการศึกษาเพียงภาคบังคับเท่านั้น จากการศึกษาพบว่า นักรการเมืองของจังหวัด เชียงรายส่วนใหญ่เป็นพ่อค้านักธุรกิจนายแพทย์ทนายความ ที่มี รายได้ และการศึกษาสูงมาก สูงกว่าระดับมาตรฐาน โดยเฉพาะของบุคคลทั่วไป กล่าวได้ว่าเป็นคนส่วนน้อย ของสังคมเท่านั้นที่มีโอกาสมาสู่การเมืองระดับการเมืองได้ ไม่ว่าจะเป็นนักรการเมืองระดับชาติหรือท้องถิ่น นอกจากนี้สำหรับยุทธวิธีของนักรการเมือง

เมืองจังหวัด เชียงราย ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะศึกษาถึงขั้นตอนและวิธีการโดยละเอียด ด้วย วิธีการสัมภาษณ์ แต่จากการสัมภาษณ์พบว่า ยุทธวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นความลับของนักการเมืองแต่ละคน ซึ่งไม่สามารถจะเปิดเผยได้ ฉะนั้นจึงเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม คำสัมภาษณ์ และจากประสบการณ์ จากการวิจัยพบว่า นักการเมืองมีการใช้ทรัพยากรทางการเมืองด้วยการสร้างปัจจัยทาง เศรษฐกิจให้มั่นคง เช่นรายได้ให้แก่ตัวเองคอยอาศัยอำนาจ บารมีทางการเมือง มีการใช้ทรัพยากรทางการเมืองด้วยการจัดตั้งกลุ่มและเข้าร่วมกับสมาชิกมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อสร้างบุคลิกภาพ บารมี โดยอาศัยความคล้ายคลึงกัน ทางสังคม เช่น ศาสนา สถาบันการศึกษา กิจกรรมของชุมชน ประเภทต่าง ๆ เช่น กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน กลุ่มแม่บ้าน กรรมการวัด กรรมการสมาคม อบรมต่าง ๆ เพื่อสะสมบารมี ศรัทธา และความเชื่อ

จากการที่ได้วิจัยและสรุปสมมติฐานไปแล้ว สามารถกล่าวได้ว่า การที่จะเข้ามามีบทบาทในระบบการเมืองได้นั้น จะต้องเป็นผู้มีฐานะทาง เศรษฐกิจค่อนข้างดี โดยไม่ต้องกังวลว่าจะหารายได้มาจากทางใดบ้าง เพื่อที่จะเพียงพอกับรายจ่ายที่สูงขึ้นทุกที โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องหาเงินมามากพอที่จะซื้อคะแนนเสียงหรือคะแนนนิยมได้หรือแจกจ่ายผู้ให้การสนับสนุนทางการเมืองของตน และจะต้องรักษาสถานภาพทาง เศรษฐกิจที่ดี เช่นนี้เรื่อย ๆ ไป เพื่อจะได้มีตำแหน่งทางการเมืองอันจะมีผลประโยชน์ที่จะได้รับต่อไปอีกมากมายคุ้มค่ากับที่ได้ลงทุนไปและจะต้องมีเวลาพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนทุกระดับ ซึ่งเรียกว่าเป็นความต้องการความหวังในชีวิต (self-actualization needs) ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะของประชาชนส่วนน้อยของจังหวัด เชียงราย เท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่ เช่น กรรมกร ชาวนา ชาวไร่ ยังไม่มีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักการเมืองต่าง ๆ ตามสัดส่วนที่ควรจะเป็นแล้ว นอกจากนี้จะไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในทางการเมืองยังไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐบาล ผู้บริหารประเทศทางด้าน เศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็น การกระจายรายได้ บริการสาธารณสุข การสาธารณสุข การศึกษา ฯลฯ ประชาชนเหล่านี้เกือบตลอดชีวิตทุ่มเทกับการงาน เลี้ยงชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายเท่านั้น (physical needs) เพื่อความอยู่รอดไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น

ในปัจจุบันการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เมืองระดับนักรการเมืองประเภทและระดับต่าง ๆ ของประชาชนจังหวัดเชียงรายพบว่า อาชีพที่เข้ามาเป็นนักรการเมืองมากที่สุด ได้แก่ แก่อาชีพพ่อค้า นักธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น นายแพทย์ ทนายความ เป็นต้น ประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อยที่สุด คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีถึงร้อยละ 80.83 ของประชาชนทั้งจังหวัด แต่สัดส่วนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ระดับนักรการเมืองระหว่างพ่อค้า นักธุรกิจกับเกษตรกร สัดส่วนเปรียบเทียบกันไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับนักรการเมืองอยู่ในระดับต่ำมาก

การกระจายอำนาจทางการเมืองไม่ยุติธรรม กล่าวคือ อำนาจทางการเมืองตกอยู่ในมือของพวกชนกลุ่มน้อยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จึงทำให้การกระจายทรัพยากรหรือสิ่งมีคุณค่าในสังคมไปสู่ประชาชนไม่ยุติธรรมไปด้วย

การมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักรการเมืองประเภทและระดับต่าง ๆ ในปัจจุบันจำเป็นจะต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะทรัพยากรทางเศรษฐกิจมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้บุคคลเข้าสู่อการเมืองไม่ว่าระดับใดจะประสบผลสำเร็จหรือไม่อย่างไร

เมื่อได้ศึกษาถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวไร่ชาวนาเปรียบเทียบกับบรรดาพ่อค้า นักธุรกิจ เปรียบเทียบกันไม่ได้เลย ทั้งนี้เพราะว่าพวกบรรดาพ่อค้า นักธุรกิจ ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยของสังคมมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมีความมั่งคั่งร่ำรวย ซึ่งตรงกันข้ามกับชาวนาชาวไร่ มีแต่ความยากจน สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำต้อย เมื่อชาวนาชาวไร่ไม่ได้ยึดกุมเศรษฐกิจอำนาจต่อรองของทางการเมืองของชาวนาก็หมดสิ้นไปโดยปริยาย

ระบบการเมืองของไทยในปัจจุบัน เมื่อพิจารณากันอย่างผิวเผิน แล้วดูเหมือนหนึ่งว่าเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้บุคคลเข้าสู่อการเมืองโดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน แต่ถ้าหากพิจารณากันอย่างถ่องแท้แล้วจะพบว่า ระบบการเมืองของไทยได้ปิดกั้นหรือปิดตาย (deadlock) มิให้ชาวนาชาวไร่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแต่อย่างใด ถึงแม้ว่า

เกษตรกรจะมีแรงจูงใจสูงและมีความอยากมากสัก เพียงใดก็ตาม เกษตรกรก็เป็นเพียงผู้เฝ้าดูหรือผู้ให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับระบบการ เมืองแบบทุนนิยม เท่านั้น

ผู้ใดยึดกุมสภาพทาง เศรษฐกิจแล้ว ผู้นั้นก็จะยึดกุมสภาพทางการเมืองได้ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะอำนาจทางการเมืองสามารถจะบันดาลให้เกิดความมั่งคั่งทาง เศรษฐกิจได้ และอำนาจทาง เศรษฐกิจก็จะ ก่อผลต่อการผลักดันให้บุคคล ได้อำนาจทาง การเมืองอย่างสะดวกง่ายดาย เช่นกัน

ดังนั้นอำนาจทางการเมืองกับความมั่งคั่งทาง เศรษฐกิจจึงมีนัยสัมพันธ์ต่อกัน และได้กลายเป็นแรงจูงใจที่มีศักยภาพสูงในการ เข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับ นักการเมืองประ เภทและระดับต่าง ๆ

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักการเมืองระดับและ ประ เภทต่าง ๆ ของประชาชนจังหวัด เชียงรายมีข้อสัง เกตอยู่หลาย ประ เเด็น เช่น

1. ประ เเด็นเกี่ยวกับสถานภาพทางการศึกษาของผู้ที่ เข้ามามีส่วนร่วมในทาง การเมืองระดับนักการเมืองประ เภทและระดับต่าง ๆ ปรากฏว่า นักการเมืองของจังหวัด เชียงรายทุกระดับทุกประ เภทส่วนใหญ่จะมีสถานภาพทางการศึกษาไม่สูงนัก อยู่ในระดับ ปานกลางหรือสูงกว่าระดับมาตรฐานการศึกษาภาคบังคับบ้างเล็กน้อย ลักษณะสถานภาพ ทางการศึกษาของนักการเมืองดังกล่าวตรงข้ามกับคำกล่าวของ แอลมอนด์ (Almond) และ เวอร์บาร์ (Verba) ที่ว่าการ เข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองสูงขึ้นจะควบคู่ไปกับ ระดับฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม บุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีรายได้และมีฐานะทางสังคม สูง และจะ เข้าไปมุ่ง เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองมากกว่าผู้มีฐานะยากจนไม่มีการศึกษา และฐานะทางสังคมต่ำ แอลมอนด์ (Almond) แอกเกอร์ (Agger) และโรสเนา (Rosenau) กล่าว เสริมว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มที่จะ เข้ามีส่วนร่วมทาง การเมืองสูงกว่าบุคคลที่ขาดการศึกษา การศึกษาจึง เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการ เข้าไปมี ส่วนร่วมทางการเมืองระดับนักการเมือง ซึ่งตรงกันข้ามกับการ เป็นนักการเมืองของไทย โดยเฉพาะนักการเมืองของจังหวัด เชียงราย นักการเมืองของจังหวัด เชียงรายโดยส่วน

ใหญ่แล้วมีระดับการศึกษาไม่สูงนัก ลักษณะการ เหนือหน้าหรือ เจย เมยทางการเมือง ของปัญญาชน ผู้มีการศึกษาสูงของจังหวัด เชียงราย คล้าย ๆ กับผู้มีการศึกษาสูงโดยทั่วไป ทั่วไปคือ ไม่อยากจะ เข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับการ เมืองไม่ว่าระดับได้ นอกจากจะไม่เข้าไปทำ กิจกรรม เกี่ยวกับการ เมืองแล้วยัง ไม่อยากจะ รับรู้รับทราบ เกี่ยวกับความ เป็นไปของการ เมืองด้วย ทั้งนี้ เพราะส่วนใหญ่ เห็นว่าการ เมืองไม่ เป็นประชาธิปไตย มีแต่ความ วุ่นวาย สับสน

2. ประเด็น เกี่ยวกับการ ปัญหา เรื่อง โอกาสในการ ศึกษา ความรักของ บิดามารดา ที่มีต่อนักการ เมือง และความ สำคัญ และความ เคารพ ในตัวของ นักการ เมืองจังหวัด เชียงราย จากการ ศึกษา เกี่ยวกับการ ประเด็นดังกล่าวข้างต้นนั้น ปรากฏว่า นักการ เมืองของจังหวัด เชียงราย ส่วนใหญ่ เกือบทั้งหมด ไม่มีปัญหา เกี่ยวกับการ ศึกษา ในวัย เด็ก ปัญหา เรื่อง ความ รักของ บิดามารดา นักการ เมืองทุกคน ได้รับความ รักความ อ่อนน้อม จาก บิดามารดา มากที่สุด แทบ จะ ไม่มีปัญหา ในประเด็น นี้เลย ส่วน ความรัก และความ เคารพ ในตัว ของ นักการ เมือง จังหวัด เชียงราย ปรากฏว่า มีมากที่สุด ลักษณะ ดังกล่าวข้างต้น ตรงกัน ข้ามกับ คำกล่าว ของ Lasswell ที่ว่า บุคคล ที่ เข้าสู่ การ เมือง ก็ เพื่อที่จะ เสาะแสวงหา อำนาจ หรือ เพิ่มพูน อำนาจ เพื่อ ทดแทน การ ขาดตกบกพร่อง บางอย่าง ในตอน เยาว์วัย เช่น โอกาส ในการ ศึกษา ความ รักของ พ่อแม่ สิ่ง สำคัญ ที่สุด คือ ความรัก และความ เคารพ ในตัว เอง และการ เข้ามีส่วนร่วม ใน การ เมือง ของ นักการ เมือง จังหวัด เชียงราย จะมี ลักษณะ ตรงกัน ข้ามกับ คำกล่าว ของ Lasswell ข้างต้นนั้น โดยสิ้นเชิง

3. ประเด็น เกี่ยวกับการ ความสัมพันธ์ ระหว่าง ครอบครัว ของ นักการ เมือง จังหวัด เชียงราย ปรากฏว่า ฐานะทาง ครอบครัว ของ บิดามารดา ไม่มีอิทธิพล ต่อการ เข้าไปมีส่วนร่วม ใน การ เมือง ระดับ นักการ เมือง ครอบครัว ของ บิดามารดา ของ นักการ เมือง เป็น เพียงส่วน เสริม เท่านั้น แต่ ไม่มีอิทธิพล เท่าใดนัก ต่อการ เข้าไปมีส่วนร่วม ใน การ เมือง ซึ่ง ตรงกัน ข้าม จาก การ ศึกษา ของ เกอฮาร์ด อี. เลนสกี พบว่า ใน สหภาพ โซเวียต และ อเมริกา เด็ก ที่ เกิด ใน ครอบครัว ที่มี อำนาจ ทาง การ เมือง มี ฐานะ มั่งคั่ง และ จะ เป็น ชั้น บริหาร หรือ มีอาชีพ อิสระ (นักการ เมือง) แต่ สภาพ ความสัมพันธ์ และ อิทธิพล ของ ครอบครัว ของ

ปีตามารดานักการเมืองไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองของนักการเมืองจังหวัด เชียงราย เท่าใดนัก

นักการเมืองของจังหวัด เชียงราย ทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักการเมืองขึ้นอยู่กับสถานภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมและแรงจูงใจ โดยเฉพาะอย่างสถานภาพทาง เศรษฐกิจ เป็นตัวกระตุ้น เร่งให้เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักการเมืองอย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่ง ปัจจัยทั้งสามตัวจะมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อกันอย่างแยกไม่ออก ทั้งนี้ นักการเมืองที่มีแรงจูงใจสูงจะมีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมสูงตามไปด้วยและต้อง เป็นนักการเมืองระดับชาติ

กล่าวโดยสรุปผลของการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจทรัพยากรมีนัยสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับนักการเมือง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักการเมืองขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก

1. แรงจูงใจ เป็นความสำนึกในความสำคัญทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมือง การแสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศ และการรักษาความเป็นธรรมของสังคม

2. ทรัพยากร เป็นความรู้ ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยทั้งสองปัจจัยที่เกื้อกูลกันและกัน ดังที่ได้ทำการวิเคราะห์มาและเป็น การทดสอบสมมติฐานที่ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับนักการเมืองขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านแรงจูงใจทรัพยากรเป็นสำคัญ เป็นต้น และยืนยันในกรอบแนวคิดได้ระดับหนึ่ง

ข้อ เสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจและน่าศึกษาเพิ่ม เดิมอยู่หลายประเด็นด้วยกัน กล่าวคือ

1. การเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักการเมืองของ เกษตรกรอยู่ใน

ระดับต่ำมากหรือแทบจะไม่มีเลย จะทำอย่างไรจึงจะทำให้เกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักรการเมืองระดับต่าง ๆ ตามสัดส่วนที่ควรจะเป็น การที่เกษตรกรไม่เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับนักรการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น จึงก่อให้เกิดวิกฤติการณ์ทางการเมืองและสังคมมากมาย เป็นต้นว่า วิกฤติการณ์การกระจายทรัพยากรในสังคมไม่เป็นธรรม วิกฤติการณ์การไม่มีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนจำนวนมากในสังคมและวิกฤติการณ์ด้านความชอบธรรม เป็นต้น วิกฤติการณ์เหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ถ้าหากระบบการเมืองได้เปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองระดับนักรการเมืองมากกว่านี้ โดยที่ผู้บริหารประเทศจะไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงกลไกให้อี้อำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนส่วนใหญ่ เชื่อว่าจะสามารถลดวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้และระบบการเมืองก็จะเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

2. แรงจูงใจ ในประเด็นเรื่องแรงจูงใจ เป็นประเด็นหลักที่ใช้ในการศึกษาในเรื่องนี้ แรงจูงใจของนักรการเมืองแต่ละประเภท แต่ละระดับมีความแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะแรงจูงใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีมากกว่าสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาเทศบาล ทั้งนี้เพราะการต่อสู้มาหลายขั้นตอน

ประเด็นที่นำศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความแตกต่างกันอย่างไรระหว่างนักรการเมืองแต่ละประเภท ปัจจัยอะไรที่ไปกระตุ้นเร้าให้นักรการเมืองแต่ละประเภท เข้าไปเป็นนักรการเมืองในแต่ละระดับและแต่ละประเภท

3. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อกันและมีส่วนกระตุ้นหรือให้อำนวยต่อการผลักดันให้บุคคล เข้าเป็นนักรการเมืองระดับต่าง ๆ ได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยสองตัวนี้ ปัจจัยตัวใดที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนและปัจจัยด้าน

แรงจูงใจ สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อกันอย่างไร และส่งผลในการเข้าสู่การ เมืองแตกต่างกันอย่างไร

4. ทักษะหรือประสบการณ์ทางการ เมืองมีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการ เมืองระดับนักรการเมืองหรือไม่และจากประสบการณ์ทางการ เมือง คือการได้รับเลือก ตั้งหลาย ๆ ครั้งจะส่งผลให้ได้รับเลือกตั้งในครั้งต่อ ๆ ไปหรือไม่เพราะเหตุใด

การที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงประเด็นหลัก ๆ ดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และน่าศึกษา เพิ่ม เต็มอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในประเด็นแรกที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการ เมืองของ เกษตรกรนั้น เป็นเรื่องใหญ่ เป็น เรื่องของชาติ ทั้งนี้ เพราะบรรดากลุ่มคนที่มีอยู่ ภายในชาติ กลุ่มคนที่มากที่สุดคือกลุ่ม เกษตรกรหรือคนชนบท ถ้าหากสามารถแก้ปัญหา ของคนชนบทได้แล้วก็จะสามารถแก้ปัญหาของชาติได้ เช่นเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย